

منجی در ادیان

مقدمه:

موضوع این بحث، بررسی نقش امام زمان، ظهور و موضوع انتظار در دیگر ادیان (ابراهیمی و غیر ابراهیمی) است. می توان گفت:

منجی باوری، وجه مشترک همه ی ادیان است.

به گونه ای که حتی ادیانی که به قیامت معتقد نیستند به آمدن منجی در آخرالزمان باور دارند. ادیان ابراهیمی شامل یهودیت، مسیحیت و اسلام است. یهودیت و مسیحیت قابلیت جهانی شدن نداشتند یعنی پیامبرانشان حضرت موسی و حضرت عیسی علیهماالسلام فقط برای قوم خودشان مبعوث شده بودند. در طول تاریخ فقط دو دین جهانی شدند؛ نخست آیین حضرت ابراهیم علیه السلام و سپس دین پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله بود.

منجی در مسیحیت:

مسیحیت اشتراک های خاصی با اسلام دارد و کمتر از دین یهود تحریف شده است. اعتقاد به بازگشت حضرت مسیح سلام الله علیه اعتقادی جدی در مسیحیت است. مسیحیان معتقدند، حضرت مسیح به صلیب کشیده شده است. آنها بر این دروغ پافشاری می کنند زیرا در پیشگویی ها و عهدی که خدا با حضرت ابراهیم علیه السلام بسته بود به قربانی شدن یکی از فرزندان او (کسی بجز اسماعیل) اشاره شده بود. از قرن ۱۷ میلادی تحولی عجیب در اعتقادات آخرالزمانی مسیحیان به وجود آمد. افرادی مانند «جان نلسون»، «داروین» و «راسل» برداشت های جدید از انجیل کردند. اصل انجیل به زبان آرامی است اما برای ترجمه، ابتدا آن را به یونانی و سپس به انگلیسی ترجمه کردند. بخش زیادی از این تحریفات را یهودیان به این شکل به انجیل وارد کردند و به این صورت، نگاه به منجی در این دین تغییر کرد. این تحریف سبب بروز این تفکر شد که راز بازگشت حضرت مسیح این است که همه ی یهودیان به اسرائیل

یعنی سرزمین موعود کوچ کنند. از این تفکر، دو گرایش شکل گرفت:

۱. گرایش قبل از هزاره: این گروه معتقدند قبل از آمدن حضرت مسیح، سه چهارم یهودیانی که در سرزمین مقدس یعنی اورشلیم و فلسطین اسکان داده شده‌اند باید مسیحی شوند.
۲. گرایش بعد از هزاره: این تفکر، قوی‌تر از تفکر قبل از هزاره و دارای طرفداران بیشتری است. این گروه معتقدند ابتدا باید مسیح بیاید و سپس یهودیان مسیحی شوند.

دیدگاه مسیحیت تحریف نشده:

یکی از اشتراک‌های میان شیعیان و مسیحیان، اعتقاد به زنده بودن منجی است. شیعیان معتقدند، امام‌زمان و حضرت مسیح با هم می‌آیند و حضرت مسیح، امام‌زمان را تصدیق خواهد کرد. در نسخه‌ی اصلی انجیل، رسول خدا و حتی حضرت علی علیه‌السلام تصدیق شده‌اند به عنوان مثال، حضرت مسیح در انجیل می‌فرماید: «ستوده (معادل احمد) بعد از من خواهد آمد و مرا تصدیق خواهد کرد» اما در نسخه‌ی تحریف شده‌ی انجیل و در ترجمه از زبان آرامی به یونانی و سپس به انگلیسی، ستوده را به جبرئیل ترجمه کرده‌اند. کلمه‌ی پسر انسان، کلمه‌ای کلیدی در انجیل است. این کلمه ۸۰ بار در این کتاب آمده است. «مستر جیمز هاکس» معتقد است ۳۰ مورد از این ۸۰ مورد، درباره‌ی حضرت مسیح است و ۵۰ مورد دیگر درباره‌ی شخص دیگری گفته شده اما در نسخه‌ی تحریف شده‌ی انجیل، پسر انسان به جبرئیل ترجمه شده است. برخی از آیه‌های انجیل درباره‌ی پسر انسان و ظهور سخن گفته‌اند: «آنگاه علامت پسر انسان در آسمان پدیدار می‌شود. در آن وقت، جمیع طوایف زمین سینه‌زنی کنند، پسر انسان را ببینند که بر ابرهای آسمان با قدرت و جلال می‌آید.» (انجیل متی، باب ۳۰، آیه ۲۴)

«... حاضر باشید زیرا در ساعتی که گمان نمی‌برید، پسر انسان می‌آید.» (انجیل متی، باب ۲۴، آیه ۳۵ و ۳۶)

در روایت‌های شیعیان نیز بارها به ناگهانی بودن ظهور اشاره شده است. در انجیل به برخی نشانه‌های ظهور از جمله بلایای طبیعی و تغییرات در ماه، خورشید و ستاره‌ها (خسوف و کسوف در روایت‌های اسلامی) و حتی مسئله‌ی رجعت در زمان ظهور نیز اشاره شده است.

زیرا ساعتی می‌آید که تمام کسانی که در قبور هستند، آواز او را خواهند شنید.

آیه‌های فراوان دیگری در بشارت دادن به آمدن پسر انسان، مشخص نبودن زمان ظهور و لزوم آمادگی منتظران در انجیل وجود دارد. امام‌زمان پس از ظهور با این آیه‌ها با مسیحیان گفتگو می‌کند و افراد بسیاری به ایشان ایمان خواهند آورد.

منجی در یهودیت:

«هارامبام» از بزرگان یهود، یهودیت را در ۱۳ اصل تعریف کرده است. دوازدهمین اصل از این اصول، اعتقاد به ظهور منجی است. «امانوئل شوحط» بر مبنای عقیده‌ی «هارامبام» می‌گوید: «آن فردی که خواهد آمد (منجی) حتی از بقیه‌ی پیامبران بنی‌اسرائیل مانند ابراهیم، اسحاق و یعقوب بلندمرتبه‌تر است.» (نشریه بینا، سال اول، ش ۴، مرداد ۷۸)

یهودیان معتقدند «منجی» یا «ماشیح» از نسل حضرت داوود است. افزون بر این، آنها به علم بالای منجی و معجزاتی مانند زنده کردن مردگان اعتقاد دارند. جالب است بدانید، یهودیان در حالی حضرت عیسی را انکار کردند که آن حضرت همه‌ی این ویژگی‌ها را داشتند. همه‌ی این ویژگی‌ها، معجزه‌ها و خصوصیات بسیار دیگری از جمله داشتن مواریث انبیاء الهی در وجود امام‌زمان جمع شده است. در ادامه مشخص می‌شود که امام‌زمان از نسل حضرت داوود (ماشیح بن دیوید) است. در تعالیم یهود، نام‌ها و لقب‌های مختلفی برای منجی در نظر گرفته شده اما جالبترین آنها نامی است که در زبور به آن اشاره شده و آن نام «قائم» (ایستاده) است. قرآن بارها به زبور اشاره می‌کند، خداوند در آیه‌ی ۱۰۵ سوره‌ی انبیاء می‌فرماید: «وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»؛ «در زبور بعد از ذکر (تورات) نوشتیم بندگان شایسته‌ام وارث (حکومت) زمین خواهند شد» تأکید زیاد قرآن به کتاب زبور به این علت است که ۵۵ بخش از ۱۵۰ بخش زبور در مورد امام‌زمان است.

نسب امام‌زمان:

برای درک بهتر مطابقت آیه‌های تورات با امام‌زمان، بهتر است نگاهی به نسب آن حضرت بیندازیم.

نسب امام‌زمان هم از طرف مادر و هم از طرف پدر به حضرت ابراهیم می‌رسد.

اینکه امام‌حسن عسکری و رسول خدا از نسل حضرت اسماعیل هستند بر کسی پوشیده نیست اما مادر امام‌زمان از نوادگان شمعون، وصی حضرت عیسی و پسر عمه‌ی حضرت مریم است. نسب مادر امام‌زمان به حضرت سلیمان، حضرت داوود، یسی (پدر داوود نبی)، یهودا، یعقوب و اسحاق می‌رسد یعنی هر دو شاخه از فرزندان حضرت ابراهیم در وجود امام‌زمان به هم می‌رسند. نکته‌ی جالب توجه این است که در یهودیت، نسب از سمت مادر و در اسلام از سمت پدر منتقل می‌شود.

منجی در کتب یهود:

برخی از آیه‌های تورات و دیگر کتب مقدس یهود که به موضوع منجی می‌پردازند در ادامه آمده‌اند: «خداوند بر ابراهیم ظاهر گشت و گفت به ذریه‌ی تو این زمین را می‌بخشم.» (سفر پیدایش، باب ۱۲، آیه ۷)

خداوند به حضرت ابراهیم می‌گوید: «و اما در خصوص اسماعیل، تقاضای تو را اجابت فرمودم و اینک او را برکت داده، بارور گردانم و او را بسیار کثیر گردانم و ۱۲ امام از او پدید آید.» (سفر پیدایش، باب ۱۶)

جالب است که خدا به خیر کثیر اشاره و از کلمه‌ی «کثیر» استفاده کرده است. خداوند در قرآن درباره‌ی تولد حضرت زهرا سلام‌الله‌علیها می‌فرماید: **«إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ»**؛ «ما تو را (چشمه) کوثر (خیر کثیر و بی‌حد) دادیم.» (کوثر / ۱)

اشاره به رجعت: «امیر عظیمی که برای پسران تو ایستاده و نامش قائم است، خواهد برخاست؛ بسیاری از آنها که در خاک خوابیده‌اند، بیدار خواهند شد.» (دانیال نبی، ص ۱۳۰۹، باب ۱۲)
یاران منجی: «آنان که بسیاری را به راه عدالت رهبری می‌کنند (یاران منجی) مانند ستارگان خواهند بود.» (دانیال نبی، ص ۱۳۰۹، باب ۱۲)

جایگاه منتظران و اهمیت کار برای امام‌زمان را دست کم نگیرید و از آن غافل نباشید البته امتحاناتی هم در این حوزه وجود دارد اما اگر پایداری کنید خود حضرت از شما دستگیری می‌کند. امام صادق می‌فرماید: «اگر من مهدی را درک می‌کردم، تمام عمر به او خدمت می‌کردم.» (بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۴۸)

«حقوق نبی» از پیامبران بنی‌اسرائیل است که از ۲۵۰۰ سال پیش، منتظر امام‌زمان بوده است. در روایتی در کتاب علوم‌الأخبار، جلد یک، صفحه‌ی ۱۳۴ در وصف ایشان آمده است که ذکر دائم ایشان این بود: **«اللهم صل علی محمد و آل محمد وعجل فرجهم»** ایشان می‌فرماید: «اگر چه تأخیر نماید ولی برایش منتظر باشید زیرا که البته خواهد آمد و درنگ نخواهد نمود بلکه جمیع امت‌ها را نزد خود جمع خواهد کرد و تمامی قوم‌ها را برای خویش فراهم می‌سازد.» (مکارم شیرازی، بی‌تا، ص ۵۵)

«جمیع سلاطین او را تعظیم خواهند کرد و جمیع امت‌ها او را بندگی خواهند نمود زیرا چون مسکین استغاثه کند، او رهایی بخشد.» (مزبور ۷۲، بندهای ۱۱ و ۱۳)

باید برای درخواست فرج منجی مانند فردی مسکین رفتار کنیم. باید مضطر شویم تا خدا به داد ما برسد. خداوند در قرآن می‌فرماید: **«أَمِّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يَكْشِفُ السُّوءَ»**؛ «ای کسی

که دعای مضطر را اجابت می‌کند و گرفتاری را برطرف می‌سازد.» (نمل / ۶۲)

در روایت آمده است که در شب ظهور، آقا امام‌زمان، بارها این آیه را تلاوت می‌کنند و اشک می‌ریزند تا اینکه خداوند اذن ظهور را می‌دهد. «اسم او تا ابد چون آفتاب باقی بماند در آن مردمان برکت خواهند یافت و تمام قبایل او را خجسته خواهند یافت و نام او تا ابد متبرک باد و تمام زمین از جلالش پُر شود.» (مزمور ۷۲، بندهای ۱۷ تا ۱۹)

این بدان معنی است که حکومت ایشان مانند دیگر حکومت‌ها، همچون حکومت داوود، سلیمان و موسی علیهم‌السلام و حکومت رسول خدا موقتی نخواهد بود که از بین برود و مردم دوباره به جاهلیت برگردند بلکه امام‌زمان تمام‌کننده‌ی ظلم، ستم و جاهلیت خواهد بود. اشاره به ذوالفقار امیرالمؤمنین: «شمشیر دو دمه در دست ایشان است تا از امت‌ها انتقام بکشد.» (مزمور ۱۴۹، بند ۷)

نشانه‌های پیامبر و امام‌زمان در کتب اهل کتاب موجود، روشن و آشکار است. قرآن به این موضوع اشاره می‌کند که یهودیان، رسول‌الله را می‌شناختند: **«الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ»**؛ «کسانی که کتاب آسمانی به آنان داده‌ایم، او «پیامبر» را همچون فرزندان خود می‌شناسند.» (بقره / ۱۴۶)

حتی در کتب و پیشگویی‌های آنها به اینکه ایرانیان قوم یاری‌دهنده‌ی منجی هستند، اشاره شده است به همین علت از ایرانیان می‌ترسند. در روایت‌های اهل بیت هم به تعداد یاران ایرانی حضرت اشاره شده است. چشم امام‌زمان به ایرانیان است. ما این لطف و فضل الهی را از دست نخواهیم داد زیرا دوست داریم آن قوم منتخبی باشیم که امام‌زمان را می‌آورد پس باید مراقب اعمال خود باشیم، مبادا در این امر بداء رخ دهد و از این امر محروم شویم.

سخنرانی استاد رائفی‌پور

موضوع: منجی در ادیان

خلاصه و چکیده سخنرانی مهدویت، تیر ۹۰ تهران

تهیه شده در واحد مهدویت مؤسسه مصاف، مهدیاران [@Mahdiaran](https://www.mahdiaran.com)